

ikke dvæle ved saadanne Smaating som, hvorledes Biskoppernes Lønning er foreslaaet, og den venlige Slutningsbestemmelse, at Bisper, som have Embedsbolig, skulle afgive den, medens man er saa human at indrømme faste Kapellaner, at de skulle have Bopæl, om der end ikke allerede nu findes nogen til dem. Det vil jeg nu Altsammen lade staa hen. Jeg vil kun gjøre opmærksom paa dette vigtige Hovedpunkt: Lønningernes Fastsettelse. Der maa i ethvert Tilfælde foregaa en gennemgribende Forandring, hvis der skal blive Spørgsmaal om nogen Overenskomst paa dette Omraade. Jeg kunde maaske standse her; men da den ærede Ordfører har nævnt nogle andre Punkter, skal jeg ogsaa gjøre nogle Bemærkninger dertil. Det ærede Medlem mente saaledes, at det vilde være heldigt at faae den Bestemmelse, som findes i D. L. 2—23—11 om den formentlige særlige Offerpligt for Sædegaardseierne, fastsat i Loven her strax. Ja, det tror jeg ogsaa, det vil være, thi ellers er jeg noget bange for, at det aldrig sker. Denne Bestemmelse i „Danske Lov“ har til alle Tider været erklæret for uklar og har aldrig haft nogen praktisk Anvendelse, og den har formentlig heller aldrig kunnet betyde Andet end en Paamindelse til Sædegaardseierne om frivillig at gjøre deres Offer større af Hensyn til deres særlige Stilling. Nu ved Lov at ville paalægge dem en særlig Offerpligt, efter at man har ophævet Offerpligten for alle andre Mennesker, vilde dog være noget ganske Mærkværdigt, og vil man altsaa have det igjennem, vilde jeg meget tilraade at gjøre det strax her ved Lov; ellers er jeg bange for, at det aldrig kommer. Et andet Spørgsmaal, som der ligger langt større Vægt paa, er det, som den ærede Ordfører fremhævede angaaende Lønningernes Fordeling til de forskjellige Egne af Landet. Skal det ske ved Lov, maa jeg tiltræde den Anskuelse, at det maa ske ved Lov samtidig med, at Præstelønningsloven udkommer; thi ellers ville vi her rimeligvis komme til at drage Bæler paa en lang, lang Fremtid; jeg tror nemlig, at det paa ingen Maade vil gaa saa let med denne Fordeling, som Mange ere tilbøjelige til at antage. De Egne af Landet, som nu have de fleste store Præstekald, vilde sikkert ikke med Fornøielse se paa, at deres Præsters Indtægter indskrænkes meget stærkt, og deri vil ligge en Hindring for en følgende Ordning. Jeg har havt Leilighed til at høre adskillige Udtalelser i denne Retning, og jeg tror, at den Sag har større Betydning, end jeg tidligere har været tilbøjelig til at tillægge den. Jeg vil derfor nævne den som et Punkt, der vil trænge til en Ordning og, hvis man vil have det ordnet ved Lov, ogsaa hensigtsmæssig maa ordnes sammen med selve Lønningsloven. Et tredie Spørgsmaal, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne omtalte, er Afhændelsen af Præstegaardsjorderne. Afhændelsen af Præstegaardsjorder sker jo ikke saa sjældent. Den er en jevn-

lig forekommende Sag i Ministeriet. Naar en Præst ønsker at afhænde endel af Jorderne, det være sig nu af den ene eller anden Grund og under Forudsætning af, at der bliver saa meget tilbage ved Præstegaarden, som det er anset for fornødent at lade blive tilbage ved den, lægges der ikke nogen Hindring i veien fra Ministeriets Side, og Afhændelsen sker da i Reglen saaledes, at Jorderne udparcelleres, saaledes som det anses for hensigtsmæssigt efter deres Beliggenhed og andre Forhold, sættes til Auktion Parcel for Parcel, og dernæst sælges enten Alt samlet eller visse Parceller samlede. Jeg tror derfor, at den Fremgangsmaade, som benyttes nu, er ret vel egnet til, at det Formaal kan opnaas, som den ærede Ordfører tilsigtede, nemlig at sikre de mindre Formuende Abgang til at købe de her omhandlede Jorder og købe dem paa Vilkaar, der med Hensyn til Prioritetsforhold ere meget gunstige. Endnu skal jeg kun nævne et Punkt, som den ærede Ordfører dvælede ved. Det er Spørgsmaalet om Præsternes Forslyttelse. Jeg tror imidlertid, at det vil være rettest at glemme dette Spørgsmaal til den næste Sags Behandling, thi der hører det mere naturligt hjemme.

Lh. Nielsen: Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne bemærkede i sin Indstilling, at han troede nu, at det var erkjendt fra alle Sider, at man skulde stræbe efter at komme til et frugtbart Arbejde. Jeg vil haabe, at det altid har været og fremdeles maa være de Lovgivende Faktorens Opgave at faae nogen Frugt ud af deres Arbejde. — Vi have jo iaar forhandlet en Række Sager og behandlet dem temmelig udførlig, ja man kunde næsten synes, at vi vare komne for vidtløftig ind paa flere Ting, og at vi have taget altfor meget for. Derfor kunde der maaske være Noget i, hvad den høitærede Minister sagde, at denne Sag kunde have bedst af at hoile noget; thi det er ikke godt, naar Opmærksomheden spredes paa altfor mange Punkter. Jeg tvivler nu ikke om, at denne Sag vil faae en ligesaa udførlig og grundig Behandling, som alle de øvrige hidtil have faaet; thi det er indlysende nok, at der til denne Sag er overmaade mange Interesser knyttede, for ikke at tale om, at den Sag, som er den næste paa Dagsordenen, selve Præstekaldesloven, er i høi Grad afhængig af dette Lovforslags Skjæbne. Den ærede Ordfører har jo gjort Rede for denne Sags lange Historie. Den sidste Del af Historien kom han dog lidt kort fra, maaske fordi, som han selv bemærkede, han ikke var Medlem af Udvalget. Jeg skal nu tilføje, at Udvalget dengang var af den Mening, at med den faste Fond var det ikke muligt at komme nogen Vegne, men jeg skal da ogsaa tilføje, at man var langt henne i Samlingen, og det var ogsaa en af Grundene til, at man tilige mente, at man ikke kunde arbejde videre